

Kuopion kaupunki

Perusturva ja terveydenhuolto

Perusturvan palvelualue

Vanhuspalvelut

26.11.2021

Erityisasumispalvelujen myöntämisperusteet v.2022

Kuopion kaupunki järjestää erityisasumispalveluissa sosiaalihoitolain (1301/2014) 21§:n mukaista asumispalvelua yli 18-vuotiaille henkilöille, jotka tarvitsevat erityistä tukea asumisessaan sekä asumisensa järjestämisessä. Erityisen tuen tarve asumisessa johtuu asumisen ja arjen vaarantumisesta, joiden taustalla ovat psyykkisistä ja/tai päihteiden käytöstä johtuvat ongelmat/ haasteet.

Erityisasumispalveluiden asumispalvelut ovat ajankohtaisia, kun muut asumista turvaavat tukitoimet tai palvelut on kokeiltu tai arvioitu riittämättömiksi. Palveluilla tuetaan tavoitteellisesti asiakkaan toimintakyvyn ja elämönhallinnan vahvistumista/ylläpitämistä asumisen turvaamiseksi. Palveluita järjestettäessä huomioidaan asiakkaan voimavarat ja tuetaan asiakkaan osallisuutta elämän eri osa-alueilla. Toiminta perustuu kuntouttavaan ja valmentavaan työotteeseen. Myönnettävä asumispalvelu on pääsääntöisesti määräaikaista ja tavoitteena on asumisen onnistuminen/turvaaminen myönnettyllä palvelulla.

Erityisasumispalveluihin hakeutuminen käynnistyy yhteydenotolla erityisasumispalveluiden palveluohjaukseen. Sosiaalihoitolain (1301/2014) mukainen palvelutarpeen arviointi käynnistyy henkilön omasta, läheisen tai asiakkaan muun verkoston yhteydenotosta. Asia voi tulla vireille palvelutarpeen arviointipyyntönä tai suullisena/kirjallisena hakemuksena. Palvelutarpeen arviointi on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä viimeistään kolmen kuukauden kuluessa asian vireille tulosta. Palvelutarpeen arvioinnin on käynnistyttävä 7 arkipäivän kuluessa asian vireille tulosta, mikäli henkilö on yli 75-vuotias tai saa Kelan ylintä hoitotukea. Palvelutarvetta selvitettyä otetaan huomioon asiakkaan tai hänen edustajansa sekä mahdollisten yhteistyötahojen näkemys. Palvelutarpeen arvioinnin tukena toimii erityisasumispalveluiden moniammatillinen työryhmä. Mikäli toisen kunnan asukas hakee palvelua Kuopiosta, hänen palvelutarvettaan arvioidaan yhteistyössä kotikunnan kanssa. Tällöin sovelletaan Kuopion kaupungin erityisasumispalveluiden myöntämisperusteita.

Kuopion kaupunki

Perusturva ja terveydenhuolto

Perusturvan palvelualue

Vanhuspalvelut

26.11.2021

Asiakkaalle tehdään palvelutarpeen arvioinnin perusteella myönteinen tai kielteinen päätös. Asiakas voi hakea päätökseen muutoksenhakua. Palvelusta peritään perusturva- ja terveystalokunnan vahvistama asiakasmaksu. Kuopion kaupunki järjestää palvelut omana toimintana tai ostopalveluna. Kuopion kaupungin omat asumispalvelut ovat ensisijaisia suhteessa ostopalveluihin. Asiakkaan palvelutarpeen ja toimintakyvyn muuttuessa asiakkaalle myönnettyä palvelua voidaan muuttaa palvelutarvetta vastaavaksi tai palvelu. Asumispalvelun myönteinen päätös purkautuu, jos asiakkaan toimintakyvyssä tapahtuu sellainen muutos, että hänen palveluntarpeensa ei täytä enää erityisasumispalvelujen myöntämisperusteita tai asiakas ei sitoudu palveluun. Asiakkaalla on oikeus päättää palvelu.

Seuraavat tekijät ovat perusteita asumispalvelun myöntämiselle:

-Akuutti tai vakava päihdeongelma tai psyykinen sairaus, josta aiheutuu merkittäviä asumista haittaavia ja vaarantavia tekijöitä. Asumisen vaarantuminen voi johtua myös erilaisista aloitekyvyn ja toiminnanohjauksen haasteista. Esimerkkejä edellä kuvattuihin:

- siivottomuuteen liittyvä terveysuhka itselle ja ympäristölle
- asunnottomuus, häädöt, vuokravelka, asumishäiriöt, paloturvallisuuden laiminlyönti, jotka eivät mahdollista suoraa vuokrasuhdetta vapailla asuntomarkkinoilla
- rikollisuudesta aiheutuvat lieveilmiöt ympäristölle
- käytösongelmat

Asiakas tarvitsee tukea edellä kuvatuista syistä johtuen useilla arjen eri osa-alueilla, kuten asunnosta huolehtimisessa, kodin ulkopuolisissa asioinneissa, talouden hallinnassa, hoitosuhteisiin kiinnittymisessä, asianmukaisen lääkehoidon seurannassa, tarvittaviin hoito- ja kuntoutuspalveluihin ohjautumisessa.

Seuraavat tekijät eivät ole perusteita asumispalvelun myöntämiselle:

- Pelkkä asunnottomuus, asunnon tarve tai asunnottomuuden uhka
-

Kuopion kaupunki

Perusturva ja terveydenhuolto
Perusturvan palvelualue
Vanhuspalvelut

26.11.2021

- Pelkkä yksittäinen diagnoosi tai fyysisen toimintakyvyn vaje ilman asumisen vaarantumista
- Asunnon epätarkoituksenmukaisuus, kuten sijainti, vuokra tai koko
- Asiakkaan kyvyttömyys hoitaa taloudellisia asioita
- Ensisijaisista palveluista tai apuvälineiden käytöstä kieltäytyminen
- Pelkkä siivous-, ulkoilu- tai asiointiavun tarve
- Turvallisuuden tai asumisen vaarantuminen toisen henkilön käytöksen vuoksi
- Kriisiasumisen tarve
- Kuntoutuksen tai hoidon keskeneräisyys. Esimerkiksi psykiatrinen hoito tai päihdekuntoutus, joiden seurauksena toimintakyky voi parantua.

Asiakkaan palvelutarve määrittää sijoittumisen eri palveluluokkiin seuraavasti:

Kotiin annettava tuki

Kotiin annettavalla tuella tarkoitetaan asiakkaan omaan asuntoon järjestettävää määräraikaista tukea. Kotiin annettava tuki on ensisijainen tukimuoto verrattuna muihin palveluluokkiin. Palvelulla tuetaan asumista sekä mahdollisimman itsenäistä selviytymistä. Asiakkaalla on oma asunto tai asumishistoria huomioon ottaen realistinen mahdollisuus saada asunto normaalista asuntokannasta. Tuki on pääasiassa sanallista arkielämän taitoihin liittyvää ohjausta. Asiakas selviytyy päivittäisistä toiminnoista ohjauksen ja tuen avulla. Asiakas tuetaan yksilöllisten tavoitteiden mukaisesti mm. harjoittelemaan kodinaskareita, itsenäistä taloudenhallintaa, käyttämään kodin ulkopuolisia palveluja, löytämään mahdollisuuksia vapaa-ajan toimintaan sekä ohjautumaan tarvittaviin sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluihin. Asiakkaalla on oma halu ja motivaatio ottaa vastaan kotiin annettavaa tukea ja hän pystyy toimimaan ohjattuna ja hyötyy suunnitelmallisesta ohjauksellisesta tuesta.

Asiakas voi vastata lääkehoidosta itsenäisesti tai hän voi tarvita tukea lääkeshoidon toteuttamiseen. Lääkehoito voidaan tarvittaessa toteuttaa valvotusti. Lääkehoitoa tuetaan asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti.

Kuopion kaupunki

Perusturva ja terveydenhuolto

Perusturvan palvelualue

Vanhuspalvelut

26.11.2021

Kotiin annettavalla tuella ei voida korvata hoitokontakteja vaan asiakasta tuetaan tarvittaviin palveluihin hakeutumisessa ja näihin kiinnittymisessä. Asiakkaan tuen tarve on pääsääntöisesti arki- ja päiväaikaista. Kotiin annettava tuki voi olla tiiviimmillään päivittäistä, enintään kerran päivässä toteutuvaa. Tukea voidaan tarvittaessa toteuttaa myös ilta- ja viikonloppuaikoina sekä arkipyhinä.

Tukiasuminen

Tukiasumisella tarkoitetaan vuokra-asumisen ja tukitoimien yhteensovittamista. Tukiasumisessa asiakas on vuokrasuhteessa palveluntuottajaan. Tukiasuminen voi tapahtua asiakkaan yksilöllisten tarpeiden perusteella joko yhteisöllisessä tukiasumisessa (asumisyksikkö) tai hajautetussa tukiasumisessa, jossa asunto sijaitsee normaalissa asuntokannassa. Tukiasumisessa asuvalla asiakkaalla voi olla vaikeuksia asumishistoriansa perusteella saada asuntoa vapailta asuntomarkkinoilta. Yhteisöllinen tukiasuminen voidaan toteuttaa päihteettömänä tai päihteet sallivana. Hajautetussa tukiasumisessa tuetaan päihteettömyyteen, mutta päihteiden käyttö ei ole este palvelun saamiselle.

Asiakas tarvitsee tukea eri elämän osa-alueilla, kuten elämänhallinnan ja osallisuuden vahvistamisessa. Tuki on pääasiassa sanallista arkielämän taitoihin liittyvää ohjausta. Työmenetelmänä voi olla myös yhdessä tekeminen, jos se on asiakkaan tarpeiden mukaista. Asiakas selviytyy päivittäisistä toiminnoista ohjauksen ja tuen avulla. Asiakas tuetaan yksilöllisten tavoitteiden mukaisesti mm. harjoittelemaan kodinaskareita, itsenäistä taloudenhallintaa, käyttämään kodin ulkopuolisia palveluja, löytämään mahdollisuuksia vapaa ajan toimintaan sekä ohjautumaan tarvittaviin sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluihin.

Tukiasumisen asiakas voi vastata lääkehoidosta itsenäisesti tai hän voi tarvita tukea lääkehoidon toteuttamiseen. Lääkehoito voidaan tarvittaessa toteuttaa valvotusti. Lääkehoitoa tuetaan asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti. Asumis- ja palveluilla ei voida korvata hoitokontakteja vaan asiakasta tuetaan tarvittaviin palveluihin hakeutumisessa ja näihin kiinnittymisessä.

Kuopion kaupunki

Perusturva ja terveydenhuolto

Perusturvan palvelualue

Vanhuspalvelut

26.11.2021

Tuki on pääasiassa arki- ja päiväaikaisesti toteutuvaa. Tukea voidaan tarvittaessa toteuttaa myös viikonloppuisin.

Palveluasuminen

Palveluasumisella tarkoitetaan palveluntuottajan asiakkaalle vuokraamassa asunnossa järjestettävää asumista päivittäisten tukitoimien avulla. Palveluasumisen lähtökohtana on, että asuminen omassa kodissa avopalveluiden avulla tai tukiasumisessa ei ole mahdollista tai se ei ole onnistunut. Palveluasumisessa asiakas tarvitsee intensiivistä ja pitkäjänteistä tukea mielenterveys- tai päihdeongelmansa vuoksi sekä omatoimisuuden ja asumisen tiivistä harjoittelua. Toiminnan painopisteenä on monipuolinen kuntoutumisen tukeminen sekä asiakkaan osallisuuden ja toimintakyvyn vahvistaminen.

Palveluihin sisältyy asiakkaan tarpeen mukainen toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä tuki sekä tarvittaessa hoito ja huolenpito. Palvelutarpeenarvointiin perustuen voidaan myöntää ateria-, vaatehuolto-, ja siivouspalvelut.

Palveluasumisessa asiakas tarvitsee useita kertoja päivässä ja konkreettista avustamista ja tukemista, ravitsemuksen toteuttamisessa, hygienian hoidossa, lääkehoidossa sekä muissa päivittäisissä toiminnoissaan. Hän voi tarvita tukea liikkumisessa ja siirtymisissä esim. pyörätuoliin. Asiakkaalla voi olla somaattisia sairauksia / fyysisiä rajoitteita, jotka edellyttävät hoitotoimenpiteitä. Asiakkaalla voi olla psyykkisestä sairaudesta johtuvia harhoja ja/tai valvontaa edellyttää käyttäytymistä (aggressiivinen käyttäytyminen, vakavat pakko-oireet, itsetuhoinen käyttäytyminen).

Palveluasuminen voi olla myös lyhytaikaista tai tilapäistä, jolloin asiakas voi harjoitella normaalia asumista määräaikaisesti lyhyen aikaa, kuitenkin enintään kolme kuukautta.

Asiakkaan avun tarve yöaikaan voi olla satunnainen. Asumispalvelu on päihtetöntä.

Tehostettu palveluasuminen

Tehostetulla palveluasumisella tarkoitetaan palveluntuottajan asiakkaalle vuokraamassa asunnossa järjestettävää asumista ympärivuorokautisten tukitoimien avulla. Yöaikaisen tuen tarve johtuu pääasiassa psyykkisestä oirehinnasta. Tehostetun palveluasumisen lähtökohtana on, että asuminen omassa kodissa avopalveluiden avulla tai tuki- tai palveluasumisessa ei ole mahdollista tai se ei ole onnistunut. Tehostetussa palveluasumisessa asiakas tarvitsee intensiivistä ja pitkäjänteistä tukea mielenterveys- tai päihdeongelmansa vuoksi sekä omatoimisuuden ja asumisen tiivistä harjoittelua. Toiminnan painopisteenä on monipuolinen kuntoutumisen tukeminen sekä asiakkaan osallisuuden ja toimintakyvyn vahvistaminen.

Tehostetussa palveluasumisessa asiakas tarvitsee jatkuvaa ohjausta, valvontaa ja konkreettista tukea ruokailussa, hygienian hoidossa, lääkehoidossa sekä muissa päivittäisissä toiminnoissaan vuorokauden ympäri. Asiakas voi tarvita liikkumisessa ja kaikissa siirtymisissä esim. pyörätuoliin tai WC:hen hoitohenkilöstön apua. Asiakkaalla on runsaasti psyykkisen tuen tarvetta erilaisten vaativien käytösoireiden vuoksi, esimerkiksi itsetuhoisuuden, arvaamattomuuden ja potentiaalisen väkivaltaisuuden vuoksi.

Palveluihin sisältyy asiakkaan tarpeen mukainen toimintakykyä ylläpitävä ja edistävää tuki, hoito ja huolenpito sekä ateria-, vaatehuolto-, ja siivouspalvelut. Asumispalvelu on päihteetöntä.

Tilapäinen asumispalvelu

Tilapäistä asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat lyhytaikaista asumispalvelua. Tilapäistä asumista myönnettäessä erityisasumispalveluiden myöntämisperusteiden on täytyttävä. Palvelujen järjestämisen perusteena voi olla myös toimintakyvyn äkillinen alentuminen, toimintakyvyn kartoittaminen tai tarkoituksenmukaisen asumispaikan odottaminen. Tilapäinen asumispalvelu on päihteetöntä.

Kuopion kaupunki

Perusturva ja terveydenhuolto

Perusturvan palvelualue

Vanhuspalvelut

26.11.2021

Voimaantulo:

Perusturva- ja terveyslautakunta 14.12.2021

Nämä myöntämisperusteet tulevat voimaan 1.1.2022.